

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 13/2019-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. januára 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], správkyne konkurznej podstaty úpadcu [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpenej advokátkou JUDr. Zuzanou Komorovskou, Kuzmányho 57, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 1 Cb 105/04-154 z 19. decembra 2006 v spojení s opravným uznesením č. k. 1 Cb 105/04-190 z 10. októbra 2007, uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43 Cob 380/07 z 13. februára 2008 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43 Cob 381/07 z 13. februára 2008 a vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Rimavská Sobota v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cb 105/04 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], správkyne konkurznej podstaty úpadcu [REDAKČNÝ ZNAČENIE], o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. októbra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], správkyne konkurznej podstaty úpadcu [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Zuzanou Komorovskou, Kuzmányho 57, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 Cb 105/04-154 z 19. decembra 2006 v spojení s opravným uznesením č. k. 1 Cb 105/04-190 z 10. októbra 2007, uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 43 Cob 380/07 z 13. februára 2008 a uznesením krajského súdu sp. zn. 43 Cob 381/07 z 13. februára 2008 a vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cb 105/04.

2. Z obsahu sťažnosti podanej sťažovateľkou a jej príloh vyplýva: *«Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota, zo dňa 19.12.2006, sp. zn. 1Cb 105/04-154, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota, zo dňa 10.10.2007, sp. zn. 1Cb 105/04-190, bola zamietnutá žaloba [REDAKOVANÉ], správkyne konkurznej podstaty úpadcu [REDAKOVANÉ], zast. JUDr. Zuzanou Komorovskou, advokátkou so sídlom v Košiciach, proti [REDAKOVANÉ], zast. [REDAKOVANÉ], advokátom so sídlom [REDAKOVANÉ], o vydanie veci.*

Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, zo dňa 13.2.2008. sp. zn. 43 Cob 380/2007, bolo odvolanie žalobkyne proti citovanému rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota, odmietnuté pre oneskorené podanie, a Uznesením Krajského súdu

v Banskej Bystrici, zo dňa 13.2.2008, sp. zn. 43 Cob 381/2007, bolo potvrdené citované opravné uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota.

Sťažovateľka, ako správca konkurznej podstaty úpadcu [REDAKOVANÉ], podala na Ústavný súd SR, dňa 2.9.2009, ústavnú sťažnosť, zo dňa 27.8.2009, ktorej predmetom bolo porušenie jej základných práv v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl.6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Dôvod porušenia uvedeného práva spočíval v súdnom konaní na Okresnom súde Rimavská Sobota, sp. zn. 1Cb/105/04, žalobcu [REDAKOVANÉ], správkyňa konkurznej podstaty úpadcu [REDAKOVANÉ], proti [REDAKOVANÉ], o vydanie vecí, event. zaplatenie 5 580 052,- Sk, t. j. 185 223,79 €, ktoré konanie sa vykonalo bez prítomnosti žalovaného, na mieste ktorého vystupovala a pred súdom konala cudzia tretia osoba, [REDAKOVANÉ] (bez žiadneho právneho vzťahu k osobe žalovaného), ktorá do konania splnomocnila advokáta [REDAKOVANÉ]. Túto osobu za žalovaného, v zjavnom rozpore s údajom podľa obchodného registra SR (pripojeného aj v súdnom spise), pripustil konajúci súd ako štatutárneho zástupcu, ktorému ním splnomocnenému advokátovi bol potom doručený aj rozsudok vo veci samej, zo dňa 19.10.2006, sp. zn. 1Cb 105/2004. Namietanie porušenia práva sa pred ústavným súdom odvolávalo na tú skutočnosť, že do dňa podania ústavnej sťažnosti nebol (skutočne) žalovanému doručený označený rozsudok vo veci, napriek čomu tento podľa úradnej pečiatky na rozhodnutí, učinenej dňa 25.10.2007, vykazoval právoplatnosť ku dňu 13.2.2007.

Skutočnosť, že (skutočne) žalovanému nebol doručený rozsudok vo veci samej, potvrdzovalo aj stanovisko Krajského prokurátora Banská Bystrica, zo dňa 7.2.2008, sp. zn. Kc 23/08, ktorý v rámci podnetu sťažovateľky, o učinenie mimoriadneho dovolania, nemohol podnetu procesne vyhovieť z dôvodu absencie podmienky právoplatnosti rozsudku, nakoľko vzhliadol úpadcom namietanú okolnosť jeho nedoručenia žalovanému, ale advokátovi, zvolenému touto právne nekompetentnou osobou za žalovaného.

Uznesením Ústavného súdu SR, zo dňa 20.5.2010, sp. zn. IV. ÚS 201/2010-15 bolo rozhodnuté tak, že súd sťažnosť odmietol ako podanú oneskorene. S poukazom na § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde konštatoval, že predmetom sťažnosti je iný zásah, ktoré

právo na ochranu je možné uplatniť v lehote dvoch mesiacov od právoplatného rozhodnutia, oznámenia opatrenia, alebo upovedomenia o inom zásahu. Keďže sťažovateľka sa o zásahu dozvedela najneskôr dňa 25.10.2007, a sťažnosť podala dňa 2.9.2009, jej podanie bolo oneskorené...

Po citovanom rozhodnutí Ústavného súdu SR došlo k nasledovným právnym úkonom:

- Podaním úpadcu, zo dňa 31.10.2014, sa v označenom konaní na Okresnom súde Rimavská Sobota namieta nezákonnosť konania a žiada sa odstránenie prieťahov a pokračovania v konaní. Konkrétne sa poukazuje na to, že za žalovaného vystupuje nekompetentný subjekt, jednak v osobe advokáta [REDAKOVANÉ], splnomocneného nekompetentnou osobou [REDAKOVANÉ], a teda v prvom rade sa poukazuje na nekompetentnosť menovanej osoby [REDAKOVANÉ]. Súčasne sa poukazuje na nezákonnosť vyznačenia právoplatnosti na rozsudku doručenom právne nekompetentnej osobe advokáta [REDAKOVANÉ] (ktoré tieto skutočnosti potvrdil Krajský prokurátor v Banskej Bystrici, vo svojom stanovisku zo dňa 7.2.2008, sp. zn. Kc 23/08).

- Na základe viacerých podaní sťažovateľky, ako správkyne konkurznej podstaty úpadcu, adresovaných Krajskému súdu v Košiciach, ako konkurznému súdu vo veci úpadcu, vedenej pod sp. zn. 7K 79/2005, o poskytnutie súčinnosti na odstránenie prieťahov v predmetnom konaní na Okresnom súde Rimavská Sobota, na poslednú jej žiadosť, zo dňa 22.3.2018, bola jej dňa 23.7.2018 doručená odpoveď, s prílohou listu Okresného súdu Rimavská Sobota, zo dňa 23.5.2018, označeného ako „Oznámenie právoplatnosti“. V liste sa uvádza, že rozsudok vo veci samej bol právoplatný dňa 16.2.2007, a opravné uznesenie na tento rozsudok z čl. 190 z 10.10.2007 bolo právoplatné dňa 16.2.2015.

- Na základe obsahu označeného listu Okresného súdu Rimavská Sobota, a v ňom pre sťažovateľku uvedených nových informácií, nahliadla dňa 22.8.2018 a 12.9.2018 do predmetného spisu Okresného súdu Rimavská Sobota, kde zistila nasledovné:...

Zo skutočností pod bodom 1/, 2/ a 3/ vyplýva, že rozsudok, ako aj opravné uznesenie k nemu, boli prvýkrát (riadne) doručované a doručené žalovanému, a to dňa 31.1.2015, na základe čoho rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16.2.2015. O týchto skutočnostiach nemala sťažovateľka, ako žalobca, vedomosť, napriek tomu, že listom, zo dňa 31.10.2014 sa dožadovala odstránenia nezákonnosti, a to aj poukazom na právne irelevantné doručovanie

rozsudku [REDACTED]. O doručovaní opravného uznesenia priamo žalovanému sa dozvedela až dňa 23.7.2018, po poskytnutej súčinnosti konkurzným súdom, konkrétne z listu konajúceho Okresného súdu Rimavská Sobota, zo dňa 23.5.2018, označeného ako „Oznámenie právoplatnosti“. O skutočnom stave veci sa však dozvedela až po nahliadnutí do spisu, dňa 22.8.2018, kde zistila jeho odlišnosť od informácie uvedenej v tomto liste Okresného súdu Rimavská Sobota, označeného ako „Oznámenie právoplatnosti“. Z označeného listu Okresného súdu Rimavská Sobota sa sťažovateľka dozvedela, že rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota, zo dňa 19.12.2006, sp. zn. 1Cb/105/04-154 bol právoplatný dňa 16.2.2007 a Opravné uznesenie k nemu, zo dňa 10.10.2007, sp. zn. 1Cb/105/04-190, bolo právoplatné dňa 16.2.2015, pričom po nahliadnutí do spisu, dňa 22.8.2018 zistila, že právoplatnosť citovaného rozsudku nastala dňa 16.2.2015 po tom, kedy ho konajúci súd spolu s citovaným opravným uznesením doručil (už priamo) žalovanému...

Skutočnosti uvedené pod bodom 4/, 5/, 6/ a 7/ svedčia o tom, že žalovaný nebol ani raz (riadne) predvolaný na žiadne pojednávanie, na ktoré bol namiesto neho predvolávaný a zúčastňoval sa ho [REDACTED], bez riadneho splnomocnenia, a ako svedok bol predvolaný [REDACTED], ktorého súd vypočul ako štatutárneho zástupcu, aj keď ide o osobu postavenú mimo žalovaného - obchodnej spoločnosti [REDACTED], o čom mal súd vedomosť z priloženého výpisu z obchodného registra SR, a súčasne, súd je povinný pri každom úkone a na každom pojednávaní zistiť, či sú splnené podmienky konania. Tieto neboli splnené v tom, že osoba, postavená mimo obchodnej spoločnosti žalovaného, [REDACTED], splnomocnil advokáta [REDACTED] na zastupovanie v prejednávanej veci, čím menovaný advokát nemal riadne plnomocenstvo, a všetky jeho úkony - a to od prvého písomného, ako aj účasti na pojednávaniach, vrátane preberania písomností, boli učené a súdom akceptované v rozpore so zákonom. Súčasne, v hrubom rozpore so zákonom bola aj tá skutočnosť, že konajúci súd vypočul ako štatutárneho zástupcu menovanú osobu [REDACTED], o ktorej vedel (musel vedieť), že nie je štatutárom žalovanej spoločnosti. Všetky tieto skutočnosti bol povinný aj bez návrhu preveriť odvolací súd, aj keď odvolanie odmietol pre zmeškanie, čo však odvolací súd neurobil.»

3. Sťažovateľka zastáva názor, že k porušeniu jej označených základných práv došlo v dôsledku toho, že «zo strany konajúcich súdov ide o viacnásobné porušovanie zákona, ktoré spôsobilo atypickú situáciu, z ktorej je poškodený sťažovateľ, a nachádza sa v postavení, že svojho práva na spravodlivé súdne konanie a bez prieťahov, sa nemôže dovolať ani po 14 rokoch od začatia konania na súde prvého stupňa, ktorý (až na základe „urgencie“ žalobcu) porušenie zákona napráva, avšak „čiasťkovými“ krokmi, pričom súčasne spôsobuje ďalšie porušenie zákona, keď sťažovateľa (žalobcu) neinformoval o novej právoplatnosti rozsudku.

Keďže od podania žaloby úpadcu, dňa 1.7.2004, doposiaľ nebolo vykonané pojednávanie, na ktoré by bol predvolaný, a vypočutý žalovaný, event. jeho (relevantný) právny zástupca, konanie vykazuje nezákonné prieťahy, ako aj porušenie práva na spravodlivé súdne konanie, spočívajúce vo vydaní a správoplatnení meritórneho rozhodnutia bez toho, aby na to boli splnené zákonné podmienky...

Podstatou porušenia namietaného práva ohľadne prieťahov v konaní nie je ani zložitost' veci, ani zaťaženosť súdu, ani správanie sa účastníkov (aj keď osoby vydávajúce sa za účastníka a „obhajcu“ konali v rozpore so zákonom), ale podstatou prieťahu je tu svojvoľné nezákonné konanie Okresného súdu Rimavská Sobota, ako aj Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktoré v rozpore s Civilným súdnym poriadkom, predtým Občianskym súdnym poriadkom, a tiež v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, vedome a v rozpore so zákonom rozhodli o veci bez účastníka konania, namiesto čoho vedome a v rozpore so zákonom konali s osobou bez spôsobilosti byť účastníkom konania, a bez splnomocnenia byť právnym zástupcom žalovaného.».

4. Sťažovateľka v petite podanej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Ústavné právo sťažovateľky na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov podľa ust. čl. 48 ods. 2 Ústavy SR postupom Okresného súdu Rimavská Sobota, v konaní sp. zn. 1Cb/105/04, porušené bolo.

Ústavné právo sťažovateľky, zaručené podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota, zo dňa 19.12.2006, sp. zn. 1Cb/105/04-154, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota, zo dňa 10.10.2007, sp. zn. 1Cb/105/04-190, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, zo dňa 13.2.2008, sp. zn. 43Cob 380/07, v spojení s Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, zo dňa 13.2.2008, sp. zn. 43 Cob 381/2007, porušené.

Ústavný súd SR zrušuje rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota, zo dňa 19.12.2006, sp. zn. 1Cb/105/04-154, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota, zo dňa 10.10.2007, sp. zn. 1Cb/105/04-190, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, zo dňa 13.2.2008, sp. zn. 43Cob 380/07, v spojení s Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, zo dňa 13.2.2008, sp. zn. 43 Cob 381/2007.

Okresnému súdu Rimavská Sobota, v konaní sp. zn. 1Cb/105/04 sa prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

Okresnému súdu Rimavská Sobota, v konaní sp. zn. 1Cb/105/04 a Krajskému súdu v Banskej Bystrici sa zakazuje porušovať základné práva sťažovateľky.

Sťažovateľke sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 1 500 €.

Okresný súd Rimavská Sobota a Krajský súd v Banskej Bystrici sú spoločne a nerozdielne povinní uhradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 324 € na účet právnej zástupkyne JUDr. Zuzany Komorovskej, za 2 úkony právnej pomoci, podľa ust. § 11 ods. 3, a § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z. z. “

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

11. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.A K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 1 Cb 105/04-154 z 19. decembra 2006 v spojení s opravným uznesením č. k. 1 Cb 105/04-190 z 10. októbra 2007

12. Pokiaľ ide o rozsudok okresného súdu č. k. 1 Cb 105/04-154 z 19. decembra 2006 v spojení s opravným uznesením č. k. 1 Cb 105/04-190 z 10. októbra 2007, preskúmaniu ústavnosti týchto rozhodnutí ústavným súdom bráni princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (III. ÚS 5/05).

13. Takýmto súdom bol krajský súd. Krajský súd rozhodol uznesením sp. zn. 43 Cob 380/07 z 13. februára 2008, ktorým odvolanie sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu č. k. 1 Cb 105/04-154 z 19. decembra 2006 odmietol, a uznesením sp. zn. 43 Cob 381/07 z 13. februára 2008, ktorým opravné uznesenie č. k. 1 Cb 105/04-190 z 10. októbra 2007 potvrdil.

14. V časti, v ktorej sťažovateľka namietala porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 1 Cb 105/04-154 z 19. decembra 2006 v spojení s opravným uznesením č. k. 1 Cb 105/04-190 z 10. októbra 2007, ústavný súd sťažnosť odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.B K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 43 Cob 380/07 z 13. februára 2008

15. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka nesprávne označila napadnuté rozhodnutie. Sťažovateľka v petite sťažnosti uvádza, že napáda rozsudok krajského súdu sp. zn. 43 Cob 380/07 z 13. februára 2008. Z príloh doručených ústavnému súdu spolu so sťažnosťou vyplýva, že ide o uznesenie.

16. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v časti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 43 Cob 380/07 z 13. februára 2008, podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúmal, či v danom prípade nejde o neprípustnosť.

17. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal všetky opravné prostriedky alebo iné prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

18. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľke na ochranu jej základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnená podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom (I. ÚS 224/08, III. ÚS 5/05).

19. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť

iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

20. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že pred podaním sťažnosti ústavnému súdu sa sťažovateľka mohla domáhať ochrany svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 43 Cob 380/07 z 13. februára 2008 včasným podaním odvolania. Práve včasným využitím tohto opravného prostriedku mohla sťažovateľka doceliť nápravu ňou uplatnených námietok.

21. Keďže sťažovateľka takýto opravný prostriedok na ochranu svojho základného práva využila až po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, s poukazom na § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol aj pre jej neprípustnosť.

II.C K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 43 Cob 381/07 z 13. februára 2008

22. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v tomto prípade krajského súdu ako súdu odvolacieho) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. III. ÚS 199/02, III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06).

23. Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzických osôb a právnických osôb. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkých zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavovať nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

24. Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

25. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

26. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

27. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

28. Aj EŠLP vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že sudy majú povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno to chápať tak, že sa vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra EŠLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

29. Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

30. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj krajský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je v tejto časti zjavne neopodstatnená.

31. Sťažovateľka v tejto časti sťažnosti predovšetkým namieta, že krajský súd sa v napadnutom uznesení sp. zn. 43 Cob 381/07 z 13. februára 2008 nezaoberal všetkými jej námietkami uvedenými v odvolaní proti opravnému uzneseniu okresného súdu č. k. 1 Cb 105/04-190 z 10. októbra 2007. Podľa názoru sťažovateľky krajský súd rozhodol arbitrárne a jeho závery nemajú oporu v zistených skutočnostiach. V dôsledku toho malo dôjsť podľa sťažovateľky k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

32. V relevantnej časti odôvodnenia uznesenia sp. zn. 43 Cob 381/07 z 13. februára 2008 krajský súd uviedol:

„... Z predloženého spisu odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa v písomnom vyhotovení v rozsudku v tejto veci zo dňa 19.12.2006 č. k. 1 Cb 105/04-154 v záhlaví nesprávne označil žalovaného, keď ho označil ako [REDAKOVANÉ], pričom obchodné meno žalovaného je [REDAKOVANÉ], taktiež v záhlaví neuviedol právneho zástupcu žalovaného. V písomnom vyhotovení rozsudku súdu prvého stupňa, konkrétne v jeho záhlaví, sa teda skutočne vyskytli chyby, súd prvého stupňa preto postupoval správne a v súlade s § 164 OSP, keď tieto chyby opravil a o ich oprave vydal opravné uznesenie.

Rozsudok súdu prvého stupňa v tomto prípade je potrebné posudzovať v znení jeho opravného uznesenia, s ktorým tvorí jedno rozhodnutie, preto sú právne irelevantné námietky žalobcu, že v opravnom uznesení nie je uvedené meno sudcu. Označenie obchodno-právna vec je len podrobnejšou špecifikáciou označenia právna vec. Podľa odvolacieho súdu je z výroku rozsudku súdu prvého stupňa zrejmé, že žalobca je povinný zaplatiť trovy konania žalovanému, pričom uvedenie mena advokáta vrátane čísla účtu je označenie platobného miesta (§ 149 ods. 1 OSP). Pokiaľ ide o ostatné námietky žalobcu, sú to námietky, ktoré mohli byť uplatnené v odvolaní vo veci samej, nie však v rámci odvolacieho konania ohľadne odvolania proti opravnému uzneseniu...“

33. Na základe citovaného ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom uznesení sp. zn. 43 Cob 381/07 z 13. februára 2008 ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s odvolaním sťažovateľky proti opravnému uzneseniu okresného súdu č. k. 1 Cb 105/04-190 z 10. októbra 2007, ktoré potvrdil. Napadnuté uznesenie krajského súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov.

34. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 43 Cob 381/07 z 13. februára 2008 a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky v časti, v ktorej namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 43 Cob 381/07 z 13. februára 2008 podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.D K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cb 105/04

35. Z petitu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta zbytočné priet'ahy v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 1 Cb 105/04, ktoré spočívali v nedoručení rozhodnutia vo veci žalovanému, ale len jeho právnomu zástupcovi, ktorý podľa názoru sťažovateľky nemal platne udelené splnomocnenie na právne zastúpenie.

36. Z petitu sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný v súlade s § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde, je ďalej zrejmé, že sťažovateľka neuplatňovala porušenie základného

práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaniach vedených pred krajským súdom pod sp. zn. 43 Cob 380/07 a sp. zn. 43 Cob 381/07, ale zbytočné priet'ahy boli s'ťažovateľkou namietané len v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 1 Cb 105/04.

37. Ústavný súd konštatuje, že s'ťažovateľka už v minulosti v predmetnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 1 Cb 105/04 namietala zbytočné priet'ahy s'ťažnosťou podanou na ústavnom súde. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 201/2010-15 z 20. mája 2010 bolo v tejto veci rozhodnuté tak, že ústavný súd s'ťažnosť s'ťažovateľky odmietol ako podanú oneskorene. Vzhľadom na to, že ide o procesné rozhodnutie ústavného súdu, nejde o prekážku *res iudicata*, ak s'ťažovateľka v tej istej veci opätovne namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy novou s'ťažnosťou.

38. Ústavný súd pri rozhodovaní o s'ťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ (I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03, IV. ÚS 15/03), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným rozhodnutím“.

39. Zo s'ťažnosti a z príloh k nej ústavný súd zistil, že konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 1 Cb 105/04 bolo právoplatne skončené. Rozsudok okresného súdu č. k. 1 Cb 105/04-154 z 19. decembra 2006 v spojení s opravným uznesením č. k. 1 Cb 105/04-190 z 10. októbra 2007 nadobudli právoplatnosť 16. februára 2015.

40. Preskúmaním s'ťažnosti s'ťažovateľky, rozsudku okresného súdu v spojení s opravným uznesením okresného súdu, na ktorých je vyznačená doložka právoplatnosti, a oznámenia okresného súdu z 23. mája 2018, doručeného s'ťažovateľke 23. júla 2018, dospel ústavný súd k záveru, že s'ťažnosť s'ťažovateľky je zjavne neopodstatnená.

41. Zjavná neopodstatnenosť predmetnej sťažnosti spočíva v tom, že stav právnej neistoty sťažovateľky bol v súdnom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 1 Cb 105/04 odstránený tým, že konanie bolo právoplatne skončené 16. februára 2015. Sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 11. októbra 2018, teda po právoplatnom skončení predmetného súdneho konania. Po právoplatnom skončení súdneho konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 1 Cb 105/04 nie je možné sa domáhať vyslovenia zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, keďže stav právnej neistoty sťažovateľky bol právoplatným rozhodnutím vo veci samej odstránený. Vzhľadom na viazanosť ústavného súdu petitom sťažnosti sa ústavný súd nemohol zaoberať prípadnými prietahmi v konaniach krajského súdu vedených pod sp. zn. 43 Cob 380/07 a sp. zn. 43 Cob 381/07.

42.1 Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka sa o právoplatnosti rozsudku v merite veci a právoplatnosti opravného uznesenia k tomuto rozsudku dozvedela z „*Oznámenia o právoplatnosti*“ 23. júla 2018 (keď jej podľa obsahu sťažnosti bolo uvedené „*Oznámenie*“ doručené). Sťažovateľka svoju sťažnosť ústavnému súdu doručila až 11. októbra 2018, teda po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

42.2 V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03), preto bolo možné sťažnosť odmietnuť bez bližšieho prieskumu aj ako podanú oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

43. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v petite sťažnosti (zrušenie napadnutých uznesení a vrátenie veci na ďalšie konanie, zákaz porušovať základné práva sťažovateľky, prikázanie konať bez zbytočných prietáhov, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a priznanie náhrady trov konania).

44. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. januára 2019